Tra la mondo

— Georgo Verda —

La t. n. Ekonomia Konferenco en Londono estas jam dank' al Dio finita. La diplomatoj de la potencaj ŝtatoj faris ĉion, kion ili povis: laborkunsidojn, paroladojn, bankedojn kaj solenajn akceptojn. Dum la ferma kunsido Mc Donald diris siajn multsignifajn vortojn: »Kiam vi revenos hejmen, klopodu, ke oni ne ricevu la impreson, ke ni nenion faris«...

Kaj estus efektive naive, se la Londona konferenco estus atinginta ioi konkretan kaj kontentigan: kion oni farus dum eventuala sekva konferenco? Nur naivuloj povas kredi, ke diplomatio estas facila afero. Verdire, ni eĉ ideon ne havas pri la peniga laboro de niaj politikistoj, pretendantaj koni la sekreton, kiel regi la mondon. Oni nur imagu, kiom tia diplomato devas klopodi por sukcese okazigi plurajn tutmondajn konferencojn, kiuj estas finotaj senrezulte? Tio estas ja la tuta arto: kunveni kaj konferenci sensukcese. Se temus pri atingo de ia kontentiga rezulto, oni ne bezonus ja por tio diplomatojn, ĉar tion povus plej sukcese fari ĉiu logike pensanta kaj bonvolema civitano.

Nur esperantistoj, partoprenantaj en la universalaj kongresoj, povas imagi la sizifan laboron de la diplomatoj tutmondaj, ĉar ili mem faras similan laboron. kvankam laŭ pli modesta skalo. Kian sencon ekz. havus niaj t. n. »laborkunsidoj«, se iliaj rezultoj estus sukcesaj? Kion oni dirus ĝenerale, se oni realigus ĉion, kion oni decidas dum niaj universalaj kongresoj? Tiam ni verŝajne ne povus ja, ne havus la bezonon, kongresi ĉiujare. Nu, provu diri al verdulo, ke niaj universalaj kongresoj povas dum unu jaro tute ne okazi...

Estas efektive malfacile kompreni, pro kio kaj por kiu tiuj konferencoj okazas? Ĉu ili vere kredas, ke la publiko ankoraŭ serioze konsideras ilin? Sed kiu povas diveni iliajn intencojn? Tamen la Ekonomia Konferenco faris unu tre gravan ekonomian paŝon: ĝi rapide finiĝis, kaj tiamaniere oni ŝparis ankoraŭ kelkajn dekmilojn da dolaroj. Niaj diplomatoj montris ke oni povas vivi ekonomie, se oni nur volas. Gloron al ili!

*

Dum niaj regantoj sur la tero konferencadas senĉese, ne povante atingi interkonsenton, la ĉielaj regantoj pli sukcese faras sian pacan laboron (kredeble pro tio, ke ili ne bezonas manĝi): en julio okazis en Parizo solena ratifo de packontrakto inter la Dio de Izraelo kaj Tiu de la Novamerikana eklezio. La pastro de tiu lasta invitis en sian preĝejon en Parizo la konatan amerikanan rabenon Dron Stephan Wise ke li faru predikon dum la kristana diservo. Rabeno Wise akceptis la inviton, kaj lia prediko allogis multenombran publikon el la plej brila elito de Parizo. Mi ne mezuris la profundecon de liaj vortoj, kaj mi ne scias, kiel forte li impresis la parizajn elegantulinojn, sed fakto estas, ke la novamerikana eklezio en tiu tago sendube gajnis kelkajn novajn adeptojn: estas agrable aparteni al eklezio kun tiom varia programo.

Kaj eble tiu ĉi packontrakto ĉiela efektive estas signalo de pli bela epoko? La homaro ĉiam ja blinde sekvis kaj imitis siajn diojn, kaj ĉu ne de ili ĝi lernis malpaci kaj batali? Estas kortuŝe ekpensi, ke la ĝis nun koleraj dioj etendas nun reciproke la manojn unu al la alia. Kaj ni deziru al ili, ke tiu amikeco daŭru longe. Eble fine la homaro lernos ion utilan de siaj dioj.

Nur mi timas pri Jehovo. Kiam tiu sulkvizaĝa maljunegulo ekstaros antaŭ la pordo de la nova ĉiela regno kaj volos tien eniri, iu demandos lin: via deveno? Judo, — respondos Jehovo, kaj oni eljetos lin, kiel samgentanon de Albert Einstein.

Kaj certe Jehovo faris nun la packontrakton kun la novamerikana eklezio pro tio, ke, kiam oni eljetos lin el la ĉiela regno, oni diru ke oni eljetis la amikon de la novamerikana dio.

*

Kaj nun la t. n. »universala« kongreso esperantista, kiu okazis jus en Kolonjo. Ĝi estis vera triumfo de la plej altaj Zamenhofaj idealoj. Oni diras, ke eĉ la himno estis tie kantata kaj la registaro bonvolis neniun tuŝi pro tio. Oni parolis tie pri libereco, pri pacifismo, pri amo intergenta, pri konkordo inter popoloj kaj rasoj. La organiza Komitato ĝojigis la ĉeestantaron, ke por eternigi la jubilean kongreson, kiu okazas en Germanujo, ĝi decidis disdoni al la moderna germana literaturo: verkoj de la plej famaj nuntempaj germanaj verkistoj, kiel Wassermann, Mann, Zweig, k. t. p., kaj la plej agrabla surprizo por ĉiu sendube estis la sciigo, ke la urbestraro de Kolonjo sur la ĉefplaco de sia urbo decidis starigi imponan monumenton de Dro Ludoviko Zamenhof, kiel omaĝon al la grandioza genio de tiu homo, kiu revis pri la fratigo de la popoloj.

Sed kial vi ne kredas min, karaj gelegantoj? Ĉu vi efektive opinias, ke legi libron de Wassermann aŭ Zweig estas profano, kaj ke starigo de monumento al Zamenhof estas krimo?